

Quaranta persones, bona part procedents de Lúcar (Almeria), van morir en els bombardejos de Granollers de gener de 1939

Els atacs aeris a la comarca

La comarca del Vallès Oriental, en aquestes escomeses aèries, hagué d'assistir a escenes dantesques que tingueren lloc damunt de la Garriga, a causa d'uns combats que cal considerar dels més importants que hi hagueren a Catalunya a finals del conflicte, i que tingueren molt a veure amb l'existència del camp d'aviació de Rosanes. A banda, però, d'aquesta població que fou bombardejada el 29 de gener, el mateix dia que Sant Celoni, entre la nit del dia 23 de gener fins al dia 29, estacions i municipis com les Franqueses del Vallès, Canovelles, Cardedeu, Granollers, el Figaró o Mollet del Vallès, també van ser castigades durament. En els arxius militars espanyols, consta la documentació relativa als informes de vol d'aquests atacs, suficientment demostratius de la reiteració de la tàctica en aquest procés de neteja basada en la por i la destrucció. A banda dels incendis i destrucció d'immobles i de serveis de comunicacions, una setantena de morts, fou el tràgic balanç d'aquests atacs de 1939.

Un centenar d'edificis van resultar afectats pel bombardeig, entre els quals l'Hospital de Granollers, els tallers de foneria de Can Trullàs, la fàbrica d'electricitat d'Estabanell i Pahissa i Roca Umbert

Granollers bombardejada, de nou, el 1939

Granollers que ja havia sofert un espantós atac aeri per l'aviació italiana el 31 de maig de 1938, de nou, els dies 24, 25 i 26 de gener de 1939, sense oblidar que segons dades de l'Exèrcit de

24 de gener de 1939, dimarts

A tres quarts de dues de la tarda han bombardejat Granollers. Érem al refugi del pati de l'institut*. Les bombes queien molt a prop, xiulaven esgarriposament i tot tremolava. Al matí, aviat, he anat a l'escola per darrera vegada. M'he emportat tot el que hi havia, que pogués utilitzar-ho l'enemic, a la meua aula. Dia clar, amb un estrany silenci. Només se sent al fons de tot la remor de la corrua de fugitius a la carretera. He arrencat, amb el cor trencat, tot el que hi havia a les parets, fet pels nens i m'he entretingut a estripar molts papers. M'he endut el Diccionari Salvat Català en un volum que varem comprar entre tots per noranta-nou pessetes republicanes (...) demà voldria anar a casa. Però ara mateix se sent el canoneig i les alarmes són gairebé continues. Hem quedat que ens estarem tota la nit al refugi. (...) avui deurà ser el darrer dia d'estada a Granollers. A reveure.

**Actual edifici de l'Escola Pia del carrer de Sant Josep de Calassanç*

Triadú, Joan. Dies de memòria (1938-1940). Diari d'un mestre adolescent. Ed. Proa. Col·lecció Perfils. Barcelona, 2001

l'Aire "nacional" constaten que a la nit del 23 al 24 l'estació de Granollers-Canovelles va començar a ser bombardejada, va haver de patir altres bombardejos que deixaren encara més enrunada la ciutat. Al mínim de 224 morts documentats del tràgic esdeveniment de 1938, ara se'n sumarien la xifra aproximada, d'uns altres quaranta, que foren els que moriren en aquells dies amargs del gener de 1939. Les bombes caigueren al mig de la ciutat o en zones properes també habitades. Possiblement algunes van explotar al costat o al damunt de refugis fets de manera casolana als talussos dels costats de les vies de la coneguda com a línia de França.